

Brassói Lapok

XXIX. évtolyam
51. szám

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

Pénlek
1933. évi március 3

ELFIZETESI ARAK Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174 - **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

PÁRIS A LEGYŐZÖTT ÁLLAMOK ANTANTJÁTÓL FÉL

Megjelent a sükségrendelet, amely az apróbb büncselekményekre is halálbüntetést szab ki

Még a pacifista egyesületek vezetőit is le akarja Hitler tartóztatni

Halálbüntetés azokra is, akik szabotálnak és azokra is, akik sztrájkra izgatnak — Breslauban már a szociáldemokraták vezetőit is letartóztatták

Funke sajtófőnök: A kormány útján nincs többé visszatérés

Benzinnel és petroleummal is dolgoztak a gyújtogatók, akik órák hosszat tartózkodtak a parlament épületében

Berlin, március 2
A világ egész sajtóját változatlanul a berlini Reichstag épületének katasztrófája tartja izgalomban. A tüzeset maga lassan-lassan az érdeklődés homlokáról elsikkad és csak azokat a politikai motívumokat tárgyalják, amelyeket a tüzkatasztrófa váltott ki.

Az elpusztított épület
Tegnap estig — természetesen — a katasztrófa a tüzet teljesen lokalizálta és eloltotta és ma az épület romjai már is füstölögnek. A katasztrófa képe csak most bontakozik ki teljes mértékben. A legérdekesebb a dologban, hogy az

épületen magán, kívülről nézve, alig látszik meg a tűz. Az épület hatalmas kőfalával a lángok nem birtak és így a palota külső képe legfeljebb csak annyiban rongálódott, hogy a korom, füst és szikra-zápor, no meg az irdatlan mennyiségű víz, az épület frontjait bepiszkolta.

A falak azonban teljes épségben vannak és azt rendbe hozni nem lesz nehéz és nagy feladat.

Sokkal súlyosabb azonban az épület belsejének reperiálása. Az épület közepébe volt beépítve

az ülésterem, amely ötemelet magas-ságig teljesen elpusztult.

Az üléstermet teljesen ujonnan kell építeni, mert ami abból megmaradt, az nem egyéb, mint üszkös és kormos romhal-maz.

Azok az első híradások, mintha az épületet fedő hatalmas kupola a lángok hevében elolvadt és az ülésterembe zuhant volna, nem felel meg a valóságnak. A kupola — ez igaz — beomlott de csak a kupola tetejét alkotó üvegkupola zuhant alá, míg maga a néhány száz mázsa súlyt képviselő vörösréz és bronz kupola-keret megmaradt.

A leégett Reichstag épületébe még mindig nem engednek be senkit sem. Az ötemeletes magas épületben annyi kanyar, folyosó, zug és egyéb helyiség van,

hogy annak átkutatásával a rendőrség még mindig nincs készen. Egy ilyen épület kolosszust alaposan nem lehet egy-két óra alatt átkutatni, ahhoz esetleg napok kellenek, amíg minden zugot, pincét, padlást, benyílót teljesen és alaposan átkutatnak.

A rendőrség addig, amíg ezzel az átkutatási munkával el nem készül, az épületbe senkit be nem enged. A rendőrségnek ugyanis az a gyanúja, hogy

a gyújtogató bűntársai még most is az épületben tartózkodnak és nem tartják kizártnak, hogy valahol a pincében, vagy padláson, ócska lomok között, megtalálják még a bujkáló bűntársakat.

A gyújtogatók benzinnel is dolgoztak

Az eddigi kutatás annyit már megállapított, hogy a tettesek nemcsak kátránnyal és fáklyával, de benzinnel is dolgoztak. Az épület különböző pontjain 7-8 helyen is találtak benzines üvegeket. Az eddigi megállapítások szerint

harminc helyen gyújtották fel a birodalmi gyűlés épületét.

Abból, hogy a gyújtogatóknak idejük volt arra, hogy harminc helyen tüzfész rakjanak és harminc helyre anyagot szállítsanak, kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy

Van der Lübbének voltak bűntársai és azt is, hogy hosszú órák hosszat tartózkodtak benn az épületben a tettesek.

Ha a dolgok így állanak, felmerül a kérdés: hogyan tartózkodhatott annyi ismeretlen ember annyi ideig a parlament épületében és miképpen szállította azt a rengeteg anyagot (kátrány, petroleum, benzin, fáklya) a parlament épületébe? Ezt az anyag-mennyiséget nem szabad lebecsülni, hiszen csak ahány, hogy a hatalmas üléstermet kátránnyal akár csak vékonyan is bekenjék, meg kellene a mennyiség. És még a kátrány fel lehet-e tételezni, hogy Van der Lübbe, egy ismeretlen holland munkás, kiismerje magát a Reichstag bonyolult és tekerpényes épületében úgy, ahol a gyújtogatók dolgoztak, akik egyetlen pontot sem hagytak ki és olyan

alaposan előkészítették a tüzet, hogy az a kitörés pillanatában az épület egész komplexumát lángba borította?

A dolog felette gyanús és különösen gyanúsá teszi és még jobban komplikálja az ügyet Galle titkos tanácsos nyilatkozata. Galle titkos tanácsos, a birodalmi gyűlés épületének igazgatója, hosszas nyilatkozott arról, hogy miképpen őrizték az épületet.

Galle nyilatkozatában elmondotta, hogy este tíz óra után az épületre két éjjeli őr vigyáz. Este tíz óráig az épületnek csak egy őre van, mert körülbelül este tíz óráig olyan élénk volt az élet az épületben, hogy a második őr beállítása feleslegesnek látszott. Nemcsak a hivatalnokok és politikusok szoktak a késő esti órákig az épületben tartózkodni, hanem rendszerint a parlament is az esti órákban ülésezik és nagyon sokszor előfordult, hogy egy-egy ülés még este tíz óra után sem ért véget. De ezenfelül a bizottságok is rendszerint a késő esti órákban üléseztek, úgy, hogy általában csak tíz óra után csendesedik el az épület.

— Este tíz óra után — mondotta az épület igazgatója — az egyik őr állandóan az emeletek körfolyóit járja. Az összes emeletet állandóan ellenőrizte az őr. Ha az egyik őr körétáját befejezte, lement az őrszobába és a másik őr ment fel az épületbe, hogy az emeletek körfolyóit végigjárja.

Galle véleménye szerint a tettesek

könnyen bejuthattak az épületbe, mert a portásnak csak annyit kellett mondaniok, hogy valamelyik képviselőt keresik, a mire minden további nélkül beengedik az embert az épületbe.

Amikor a tűz kitört, — folytatja nyilatkozatát Galle — a II-es számú kapu, amelyen a képviselők jártak be, már zárva volt és csak az 5-ös számú kapu maradt nyitva, az a kapu, amelyen át a kíváncsi látogatók szokták a parlament épületét megtekinteni. Ezen a kapun át a tettesek nem szökhettek meg, mondja

Hitler szobájában csak a faliszőnyeg égett el

Az egyik előkészített tüzcsoport a gyújtogatók éppen a birodalmi kancellár szobája előtt helyezték el.

Ez a csoport is égni kezdett, de csudálatosképpen nem tudta a tűz magát a Hitler szobájába befészkelni.

Mindössze csak az ajtó mellett lógó hatalmas faliszőnyeg égett el, de maga a szoba, annyira-amennyire, épségben maradt.

Az egyes termekben és szobákban, amelyek valamennyire épen maradtak, bokáig érő a víz.

Az épület külső frontján hatalmas jég-csapok lógnak alá. Az épületre öntött

víz mennyiség hirtelen megfagyott és ma is ott lóg az üszkös falakon.

A birodalmi gyűlés épülete előtt levő térségen a csővezetékek hálózata úgy fekszik, mint egy hatalmas világáros rendezőpályaudvarán a sinek.

Egészen bizonyos, hogy az egész épület porrá égett volna, ha véletlen szerencse nem segít. Pontosan az épület alatt folyik Berlin kis folyója, a Spree és innen kapták a tüzoltók a hihetetlen mennyiségű vizet. Egészen biztos, hogy a vízvezetési csapok nem tudtak volna annyi vizet ontani, amennyi ennyi tüzoltónak és ennyi technikai felszereltségnek kellett. Ezt a mennyiségű vizet csak egy folyó adhatta és a folyó — kéznél volt.

Ujabb adatok Van der Lübbéről

Tegnap számában jelentette már a B. L., hogy a gyújtogatás egyik tettesét, Van der Lübbét, a rendőrség, illetve a tüzoltóság azonnal elfogta. Van der Lübbe nem is tagadja, hogy részt vett a gyújtogatásban, de társait nem akarja megnevezni.

A tettes elmondotta, hogy 24 éves és mesterségére nézve kőműves.

A tettes adatait illetően újabb jelentések úgy tudják, hogy Van der Lübbe 24 éves síncs. Legfeljebb husz éves lehet. Ez az ember egészen fantasztikus benyomást kelt. Középmagas alak, fekete haja van és felülről keskeny az arca. Letartóztatása alkalmával sötét munkásruhát viselt és nem volt kabátja. Egy olasz perlerinbe burkolódzik: ez a téli kabátja.

Tegnap este kilenc órakor fogták el és az első pillanat lázába a Brandenburger Tor díszőrségének szobájába szállították Van der Lübbét. Itt hallgatták ki először. Ez a kihallgatása két óra hosszat tartott. Csak éjszaka tizenegy órakor szállították el a hollandust a főkapitányság központi épületébe, ahol azonnal hozzákezdtek további kihallgatásához, amely a késő éjszakai órákig tartott.

A kihallgatása sok eredményt nem hozott. Az első pillanatban bevallotta, hogy ő volt a gyújtogató, de nem akarja megmondani, hogy kik a bűntársai.

Ma délelőtt mégis annyit bevallott még, hogy

ugyancsak ő járt a császári palotában és ott fel akarta gyújtani a kastélyt, de ez a munkája nem sikerült.

A rendőrség egyébként megállapította, hogy a császári palotában a tettes más módszerrel dolgozott: ott különböző vegyszerekbe mártott kockákat dobott szét és azokat akarta meggyújtani.

A kockákból azonban csak egy néhány darab lobbant lángra és ezért nem sikerült a császári kastélyt elhampasztani.

Ide tartozik még annak híre is, hogy a hollandiai kommunistapárt ma nyilatkozott és kijelentette, hogy

Van der Lübbe nem tagja a pártnak és ezt az egyént a párt nem is ismeri.

KIHALLGATÁS A HELYSZÍNÉN

Kedden délután a gyújtogatás gyanúja miatt letartóztatott Van der Lübbet a helyszíntre vitték és újra kihallgatták a gyújtogatás módjáról és körülményeiről. Van der Lübbe kielégítő felvilágosításokkal szolgált, az azonban kétségtelennek látszik, hogy a gyújtogatást nem egyedül követte el, hanem bűntársai is voltak.

Egyébként más közpületek ellen is akart merényletet elkövetni, sőt a rendőrségi jelentés szerint

azt is beismerte, hogy szombaton éjszaka a városházát is fel akarta gyújtani,

terve azonban nem sikerült, mert a gépész még idejében észrevette a veszedelmet és az ablakon bedobott égő fakilyát eloltotta.

MÉLYREHATÓ RENDSZERVÁLTOZÁS KÉSZÜL

Közben, a gyújtogatás apropójából, a Hitler-kormány is dolgozik. Az intézkedések oda mutatnak, hogy a legkiméletlenebb diktatura következik és

szükségrendeletek, szükségrendeletek után fognak megjelenni, mindaddig, amíg Hitler — tegnapi ígéretéhez híven — Németország politikai baloldalát teljesen el nem némítja.

Az új szükségrendelettel és a baloldali elemek ellen indított kiméletlen hadjáratral kapcsolatban Funk sajtófőnök nyilatkozatot adott a lapoknak.

A nyilatkozat így szól:

— Szükség volt a drákói szigorú szükségrendeletre, mert a német kommunisták az egész országot lángrollobbantó erőszakosságokra, polgárháborúra és a lakosság tömeges „megmérgezésére” (?) készültek a legutóbbi napokban folytatott vizsgálatok bizonyossága szerint. A birodalmi kormány tudatában volt a fenyegető veszélynek s éppen ezért hozott intézkedéseket a baloldal felforgató törekvéseivel szemben.

— Tudomásul kell venni végre, — szögezte le nyilatkozatában Funk sajtófőnök —, hogy

amikor Hitler kormányra került, nem

egyszerű kormányváltozás történt, hanem gyökeres és mélyreható rendszer-változás.

S ezzel a változással megszünt a demokratikus parlamenti rendszer, hogy helyet adjon az új egységes kormány erőteljes kezű uralmának.

A most kiadott új szükségrendeletet a kormány mindaddig érvényben tartja, amíg a kommunizmust gyökerében ki nem irtotta a birodalom területéről.

A Hitler-kormány azonban helyét ma-

Halál, halál, halál!

Tegnap számunkban jelentettük már, hogy a tegnap délben tartott minisztertanács megbízásából Papen alkancellár megjelenik Hindenburg előtt és új szükségrendelet kibocsátását kéri.

Előrelátható volt, hogy a szükségrende-

letet Hindenburg kibocsátja és ezzel a teljes hatalmat a kormány kezébe adja.

A szükségrendelet indokolása: a nemzet és az állam védelmének szükségesége.

Munkában a jobboldali terror

Egész Németország területén működésben van a rendőrség. Rengeteg letartóztatás és házkutatás történt a kommunisták és a szociáldemokraták köréből. A kiadott jelentések arról számolnak be, hogy a házkutatások során hatalmas mennyiségű plakátot, röpiratot, másfajta propaganda anyagot és kompromittáló levelezést foglaltak le.

Az aacheni rendőrfőnököt szabadságolták, mert megbízhatatlannak bizonyult.

A munkásság tiltakozik az ellen, mint ha a merényletnek valami köze volna. A Szakszervezetek Szövetsége kedden délelőtt gyűlést tartott, amelyen kimondta, hogy

elítéli a merényletet, annak elkövetőivel semmi közösséget nem vállal, mert a gyújtogatást a parlamentárismus ellen elkövetett erőszaknak minősíti.

A kibocsátott kiáltvány felszólítja a munkásságot, hogy tanúsítsa a legnagyobb fegyelmezettséget.

Egyébként országsszerte röpdösnek a rémhírek, amelyek szerint

kedden, vagy a közeli napokban az ország középületeket felgyújtják.

A berlini lapok szerkesztősegeit szinte percenkint hívják hamis gyújtogatási hírekkel. A rendőrség erőiesen kutatja a

rémhírtérjesztőket és azokat, akiket sikerül tettenérni, erőiesen megbüntetik.

AUSZTRIÁBA MENEKÜL A KOMMUNISTA MOZGALOM

A berlini rendőrség kiadott jelentése szerint a németországi kommunisták nyomtatványanyagukat és röpirataikat Ausztriába akarják átmenekíteni. Kedden 61 ládában hétezer kilónyi propaganda anyagot foglaltak le Schenker és Társa vámszabadraktárában. A ládák tartalmát „meséskönyveknek” jelölték meg a feladók.

A határokat fokozottabb mértékben figyelik.

Bécsi jelentés szerint az utóbbi napokban rengeteg kommunista érkezett oda Németországból. A menekülők nagy része magyar, a többi balkáni. A szövetségi kormány a kommunista inváziót a berlini események óta nagy aggodalommal figyeli és óvintézkedéssel elrendeli, hogy az osztrák határállomásokon fokozottabb figyelemmel vizsgálják az utlevéleket. A gyanús utasokat őrizetbe kell venni.

GYANAKSZIK A FRANCIA BALOLDALI SAJTÓ

A franciaországi jobboldali sajtó nagy cikkekből számol be a berlini eseményekről. Tartja a tárgyilagosságot és óvakodik a kommentároktól. A baloldali sajtó viszont nyíltan annak a gyanújának ad kife-

A rendelet, amit Hindenburg kedden este aláírt s amely nyomban életbe is lépett, a kommunista terrorselekmények megállítására irányul.

Korlátozza a személyes, gyülekezési és a sajtószabadságot.

Kiterjeszti

a hatóságok házkutatási és elkobzási jogát, aztán felhatalmazza a birodalmi kormányt, hogy önállóan járjon el a birodalmi államok területén a kommunisták ellen,

amennyiben ezt az államkormányok megtagartása szükségessé teszi. Büntetések a rendelet megszegéséért: 150-től 15 ezer márkáig terjedhető pénzbüntetés és legkevesebb egy hónapi börtön.

Halálbüntetés jár azoknak, akik a birodalmi elnök, a birodalmi kormány tagjai, az állambiztosok és a birodalmi biztosok ellen merényletet követnek el, vagy azt csak megkíséreltik. Halálbüntetés jár azoknak is, akik politikai célkitűzésekből a személyes szabadság megsértésével túsokat rabolnak, illetve szednek.

jezést, hogy a gyújtogatás a nemzeti szocialisták műve, vagy legalább is részük van benne.

Ezt a gyanúkat azzal az indoklással támasztják alá, hogy a jelenlegi körülmények között

a német kommunistáknak nem volt érdekük a gyújtogatás, Hitlernek azonban érdeke volt, hogy aztán nyomában indokoltan jöhessen elnyomó és terrorisztikus intézkedéseivel.

KIUJULTAK AZ UTCAHARCOK

Kedden és hétfőn délelőtt a Birodalom több helyén véres utcai harcok zajlottak le, amelyek a polgárháború előfutárjainak tekinthetők.

Berlin egyik külvárosában egy fiatal nemzetiszocialistát sebesítettek meg súlyosan az utcai összecsapás során. A rendőrség két kommunistát őrizetbe vett. Frankfurtban egy rendőrtisztet öltözt meg nyolc revolverlövessel.

Wormsban valószínűleg utcai harc zajlott le. A Népház előtt tüztek össze a kommunisták és a nemzeti szocialisták. A lövöldözésben a Népház pendéglőjét egy golyó megsebesítette. Egy nemzeti szocialistának késsel átszúrták a tüdejét. Hol tan maradt a csataterén egy ismeretlen is, egy másik pedig nyolc veszedelmes késszurás következtében haldoklik.

Az új szükségrendelet még a sztrájk izgatóira is halálbüntetést szab

Fentebb közöltük a Hindenburg által kibocsátott új szükségrendelet kivonatát. Ennek kiegészítéseképpen a késő esti órákban közlik velünk, hogy az új szükségrendelet a hivatalos lapban már meg is jelent és annak teljes szövegéből kitűnik, hogy a fentebb felsorolt eseteken felül

azokra is halálbüntetést szab ki a rendelet, akik fegyverrel, méreggel vagy robbantással törnek az államrend képviselői ellen.

Halálal büntetik azokat is, akik a vasutaknál szabotálnak, sőt még azokat is, akik sztrájkra izgatnak.

Nagyon érdekes és a mai viszonyokat teljesen megvilágítja Funke sajtó főnök késő esti újabb nyilatkozata, aki ebben az újabb nyilatkozatában kijelenti, hogy a kormány részére most már nincs visszavonás.

— Ha a kormány gyengeséget tanúsítana, vagy visszavonná drákói rendelkezéseit, olyan véres kommunista bosszu következne, amelynek méretei és kimenetele beláthatatlan — mondja a sajtófőnök.

Funke kijelentette még, hogy nemcsak azok ellen lép fel most már a kormány, a kik ténylegesen kommunisták voltak, hanem

azok ellen is, akik a kommunista pártot és a kommunista alakulatokat erőlköcsileg támogatják, vagy azokkal szimpatizáltak.

Ilyeneknek kell tekinteni a pacifista

egyesületeket és alakulatokat is.

Funke nyilatkozata hirtelen megdöbbenést keltett, mert ez a nyilatkozat azt jelenti, hogy a kommunisták letartóztatása csak gyarló előjáték ahhoz, a nagy tragédiához, ami majd most következik. A mérsékelt baloldal ellen is fel lép Hitler és odátör, hogy a legfehérebb diktatúrát megvalósítsa.

Ennek a munkának első felvonása Breslauban be is következett.

Breslauban ugyanis

nemcsak a kommunista vezetőket tartóztatták le, hanem a szociáldemokra-

ták vezéregyéniségeit is, sőt már Reichsbannerek vezetőit is őrizetbe vették.

Litvinov tisztelgő látogatást tett Neurathnál

Mindezekről függetlenül a hivatalos program szerinti látogatás bekövetkezett: Litvinov Berlinbe érkezett. Az orosz külügyminiszter ma délután tisztelgő látogatást tett Neurathnál, a birodalom külügyminiszterénél.

Mintha minden rendben lenne... Mintha semmi sem történt volna...

Leon Blum lemondott pénzügyi bizottsági tagságáról

A lemondás oka: Daladier győzelme

Páris, március 2.

Az új francia költségvetés elfogadása után Daladier miniszterelnök ismét fényes győzelmet aratott a kamarában és a szenátusban is, mert az újabb pénzügyi reformjavaslatokat a szenátus 159 szavazattal 32 ellenében, a kamara pedig 334 szavazattal 250 ellenében törvényerőre emelte.

Feltűnő volt, hogy a szavazásnál a szocialista képviselők egy része is a kormány mellett szavazott. Erre való tekintettel Leon Blum, az ismert szocialista vezér, elhatározta, hogy a kamara pénzügyi bizottságában elfoglalt állásáról lemond és elhatározását már hivatalosan is bejelentette a kamara elnökségnek.

A francia sajtó német-osztrák-magyar-olasz-bulgár szövetségtől fél

Franciaország nem örvend az államszövetségek kialakulásának

Páris, március 2.

A kisantant államok között létrejött államszövetségi szerződéssel még mindig foglalkozik a francia sajtó. Legutóbb a *Republique* közölt nagyobb cikket az ügygel kapcsolatban s a cikk megállapításai és szemponyai nagy feltűnést váltottak ki politikai körökben is.

A *Republique* meglehetősen elítélően nyilatkozik a kisantant államok új szervezkedéséről, külön is helytelenítve annak titkos záradékait. Az egész szövetség, — írja a lap, — csak arra jó, hogy még rosszabbítsa a helyzetet Közép Európában. Az letagadhatatlan, hogy indokolt nyugtalanságot kelt, pedig erre most igazán nincsen szükség, sőt nagyon sajnós is, mert akadályokat gördít a gazdasági közeli kapcsolat útjába, amely pedig egyedül tudna biztosítani a tartós békét.

Általános európai politikai szempontokból sem helyes az új államszövetség, mert nemcsak kiválthatja, hanem

szinte követeli azt, hogy most már Németország, Ausztria, Magyarország, Olaszország és Bulgária is közös frontba tömörüljenek.

Franciaország nem örvend az ilyen kialakulásnak, már csak azért sem, mert őszintén óvni kívánja a békét s ettől eltekintve — neki sem volt érdeke ennek az államszövetségnek a létrejötté.

A cikk vége azt fejtegeti, hogy rosszul tesz a kisantant államok, ha nem akarják megérteni, hogy Magyarországon sokkal kisebb volna a nyugtalanság és sokkal nagyobb

volna a helyzet elismerésére vonatkozó óhaj, ha a szomszédos államok megnyitnák a maguk határait Magyarország gazdasági érdekei előtt s lehetségesé tennék, hogy a legyőzött ország élni tudjon. Egyébként pedig a Szerében megjelölt ut sokkal inkább utja a béke megtartásának, mint ez az államszövetség, amely sokféle érdeket érint és sok országot nyugtalanít.

Itt említjük meg, hogy a szerb szkupstina kedden délután tartott ülésén ratifikálta a kisantant államok között létrejött új szerződésről szóló törvényjavaslatot. Jętics külügyminiszter a szavazás előtt tartott nagy expozéban hangsúlyozta, hogy azok a vádák, amiket a szerződéssel kapcsolatban hangoztatnak, nem felelnek meg a valóságnak, mert szerződésnek nincs titkos katonai záradéka.

A KERESZT JEGYÉBEN

?

Bűnügyi zárlat az Imperial vezérigazgatója ellen

Budapest, március 2.

Az *Imperial* vezérigazgatója, *Salgó* mérnök ellen elrendelt bűnügyi zárlatot szerdán délnél fogatosították a hatóságok. A bizottság megjelent a vezérigazgató lakásán és lefoglalta értékes ingóságait. Az íróasztal fiókjában megtalálták az *Imperial*-gyár „részenyitőbbséget” is. A többi ingóság között erre is elrendelték a bűnügyi zárlatot.

A vasutnál folyó vizsgálatnak még mindig nincsen kézzelfogható eredménye.

Kommunista támadás a párisi román követség ellen

Páris, március 2.

Szerdára virradó éjszaka ismeretlen tettesek megtámadták a párisi román követséget. A követségi épület ablakait be-

törték és a falakat vörösre mázolták.

A rendőrség későn értesült a dologról s mire a helyszínen megjelent, a merénylők már eltűntek.

Eltűnt és megkerült Henry Ford titkára

Zavaros eset és zavaros vallomások

Newyork, március 2.

Az amerikai sajtót izgalomban tartja a Ford-művek titkárának, *Liwald*nak titokzatos eltűnése és még rejtélyesebb megkerülése. Ford titkára napokkal ezelőtt tűnt el nyomtalanul. Senki sem sejtette, hogy mi történt vele s ezért rendőröknek és detektíveknek egész hadserege kutatta napokon keresztül.

Liwald azonban ma megkerült. A szűksza-

vu newyorki jelentés csak annyit említ meg, hogy az eltűnt embert *Travells-City*ben találták meg.

Megtalálásakor azonban *Liwald* általános meglepetésre azt a vallomást tette a rendőröknek, hogy eltűnése körülményeiről nem tud közelebbi felvilágosítást adni és fogalma sincs arról, vajon milyen módon és kiknek társaságában jutott el *Travells-City*be.

Parlamentesdit jótstízik a nagyváradi városi tanács

Mérges viták közepette a kommunista képviselők kizárását javasolta az egyik tanácsos

Az inségesek ügye, mint „kitiltott politikum”

Nagyvárad, március 2.

Nagyvárad városi tanácsának kedden délutáni ülése nagyon hasonlított a parlamenti ülésekhez. Izgatott, túlfutott hangulat és kiöbbsant politikai szervedélyek jellemezték a tanácsulást, amelynek a város gazdasági kérdéseivel kelle-ne foglalkoznia. A hangulat a gyűlés végén annyira elvadult, hogy az egyik román városi tanácsos a kommunista tanácsosok kizárására tett javaslatot.

A gyűlésen az alpolgármester elnökölt, akihez mindjárt a kezdéskor három in-

terpellációt jelentettek be. Böszörményi Emil az inségakció ügyében, Mihuliu tanácsos pedig egyrészt a román nyelv védelme, másrészt egyes tanácsosok, illetve az állandó választmány politizálása ügyében. Napirenden a csatornázási ügyeket tárgyalták, ez azonban nem érdekelte annyira a tanácsosokat, mint a napirend utáni interpellációk.

Böszörményi tanácsos megdöbbsntő adatokat tárt fel a nagyváradi munkanélküliek borzalmas helyzetével kapcsolatban. Kijelentette, hogy biztos tudomása szerint Nagyváradon 8 ezer család szorulna segélyre. A város eddig mindössze 1 méter fát és száz lej segélyt osztott ki fejénként a munkanélküliek között. Igaz, hogy az intézményes segítés nem is a városnak, hanem az államnak volna a kötelessége. Törvényerővel kell bevezetni a 40 óras munkahetet s ugyancsak törvényerővel fel kell függeszteni a munkanélküliek kilakoltatását. A tégláegítő kemencékben éjszakánként százával huzód-nak meg a szerencsétlen inségesek s ugyanakkor száz száma vannak üres lakások. Azután a letartóztatások kérdéseére tér át s kijelenti, hogy Nagyváradon 150 embert tartóztatnak le.

Az alpolgármester: Ezért rendre utasítom. Tessék a tárgynál maradni!

Böszörményi: Én nem kritizálom ezt az

Ottó királyfi Ausztriában listavezető

Bécs, március 2.

Az osztrák császári néppárt vezetősége elhatározta, hogy a közel jövőben esedékes tirolai választásokra listavezetőként jelöli Ottó királyfit.

Az osztrák monarchisták ellenezték a jelölést, a császáriak azonban ennek ellenére is meghozták határozatukat.

Fortu professzor ismét szerepel

Bukarest, március 2.

Fortu tanár, akinek emlékezetes letartóztatása oly nagy port vert fel néhány nappal ezelőtt, ismét hallat magáról.

Ezúttal a katonai hatóságok a professzor lapjának, a „*Drumul Nou*”-nak néhány cikkét tartották sérelmesnek.

Fortut fel is kérték a hadbíróságra. Kiballgatása után a lapot elkoboztatták.

Nagy árleszállítás az összes selyemárunknál!

I-a hibamentes CREPE DE CHINE minden színben Lei **82**
VOILE GEORGETTE minden színben - - - - - „ **130**
Valódi tiszta selyem CREPE DE CHINE mintázott „ **170**

SERILANA cégnél

BRAŞOV, STR. PORTII (KAPU-U.) 3.

Csökken a bankkamatláb?

Bukarest, március 2.

Bukaresti bankkörökben hire járja, hogy a Banca Nationala a kamatlábat az eddigi 7 százalékról 6 százalékra akarja lecsökkenteni. Ez a hír még megerősítésre szorul.

Perelnek a temesvári vasuti szerencsétlenség hátramaradottjai

Temesvár, március 2.

Október közepén borzalmas vasuti szerencsétlenség történt a temesvári állomáson a gironai személyvonattal, amelynek egyik kocsija kiugrott a sínekből és pozdorjává törve rengeteg halottat és súlyos sebesültet temetett maga alá.

A rémes katasztrófa áldozatainak hozzátartozói kártérítési perrel támadták az államvasutak vezérigazgatóságát s hét ilyen keresetnek tárgyalását a temesvári törvényszék már ki is tűzte.

LEFEKVÉS ELŐTT

egy lenyöltürdő lemossa a napi fáradtságot és gondot

VELOSA

lenyöltürdő pezsgő-tabletta a Riviera fenyveseinek illatát és minden hatóanyagát koncentrállan nyújtja.

Berthelot utódja

Páris, március 2.

A francia külügyminisztérium ma hivatalosan is bejelentette, hogy a Berthelot államtitkár távozásával megüresedett államtitkári posztot Alexis Leger-pel töltik be.

Alexis Leger állását meghatalmazott követi rangban foglalja el.

A hét végén lesz ítélet a kolozsvári feketeszep- perben

Kolozsvár, március 2.

A kolozsvári feketeszep-perben a tárgyalás elérkezett a perbeszédekig. A védők, Rosmann Bernát, Dénes László és Zarachea Zamfir ügyvédek védenek az ártatlanságát hangoztatták és felmentő ítéletet kértek. A szerdai tárgyaláson nem is került egyébre sor.

Csütörtökön még a perbeszédek folytatódhatnak. Ítélet a hét végére várható.

Két óra hosszat nyílt pályán állottak az osztrák vonatok

Bécs, március 1.

Szerdán délelőtt az osztrák államvasutak teljes személyzete letette a munkát és két óra hosszat sztrájkolt. A sztrájk reggel 9 órakor kezdődött és délelőtt 11 órakor végződött. Tulajdonképpen tüntetés volt az ellen, hogy az osztrák államvasutak vezérigazgatósága a március havi fizetéseket három részletben akarta folyósítani.

A sztrájk kezdetének pillanatában az osztrák vasutak egész gépezete megbénult. A vonatok részben a pályaudvarokon, részben nyílt pályán állottak meg, a hivatalokban és műhelyekben is megszűnt minden munka, mert a tüntetésben az összes vasutas szakszervezetek egyöntetűen vettek részt.

Gyujtogatott, mert szerelmes volt

Déva, március 1.

Elvetemült gyujtogatás színhelye volt a Hunyadmegyei Lapusnyak község. A gyujtogatás hátterében — mint az a vizsgálat során kiderült, — féltelen szerelmi bosszu rejlik.

Mihut Vichente lapusnyaki házassággal, noha felesége egyre-másra rögtönözte a leghevesebb féltékenységi jeleneteket — állandóan szerelmével ostromolta a falujabeli Crisan Róziát. A szerelmes falusi felesége nem jó zsemmel nézte, hogy férje más menyecské- csek csapja a szívet a faludon veszekedett vele. A féltékeny asszony az elmúlt év november 16-án is nagy esete-patét rendezett. Miután kivesszekedte magát, felkereste vetélytársnőjét, akinek nyíltan a tudtára adta, hogy fogadja többé férjét, mert rettenetes bosszút áll rajta. Ugyanennek a napnak az estején a szerelmes Mihut is látni óhajtott a mádotját s így ismerős asszonyt küldött hozzá, akivel azt üzenté, hogy jöjjön ki egy kicsit a kapuba. A szépséges Rózia nem tett eleget udvarlója kérésének, mire Mihut felforrott és végzetes lépésre szánta el magát. Egy óvatlan pillanatban

hűtlen kedvese udvarára osont s a szalmafedele házat felgyújtotta. A ház, amelynek fedele kellő táplálék volt a lángoknak, rövid időn belül földig égett. A dévai törvényszék most foglalkozott a szerelmében gyujtogatott gazda ügyével, akit két évi nehéz börtönbüntetéssel sújtott.

— MILYEN IDŐ VÁRHATÓ. A budapesti időjárásvizsgáló intézet jelentése szerint erősebb éjjeli lehűlések várhatók. Reggelenként ködképződés lesz, a melynek feloldása után az olvadás fokozódik.

— DR. BARABÁS JÁNOS ÉS TÁRSAI VISSZASZÁLLÍTOTTÁK A CSIK-SZEREDAI FOGHÁZBA. Csikszeredáról jelentik: Az ország határain túlnőtt gyermekölő bombamerénylet ügyében a tábla is ítéletet mondott. A vádlottakat: dr. Barabás János ügyvédet, Pál Dénes és Ambrus Lajost súlyosan elítélték. A mint már jelentettük, mind a három vádlott felfegyverkezéssel a Semmitől székhez. Most kapjuk a hírt, hogy a marosvásárhelyi tábla utasítására a semmitől szék tárgyalásig, újból a csikszeredai ügyész- ság fogházába szállították az elítélteket.

Miss Perkins Amerika új munkügyi minisztere

Az első nő-minisztert Rooseveltné nevezte ki

Washington, március 2.

Rooseveltné, az Amerikai Egyesült Államok új elnöke, akinek néhány nap múlva lesz a hivatalos beiktatása, már most megkezdte a berendezkedést a kormányzás átvételére. Kiszemelt munkatársai közül már ki is nevezte az új munka-

ügyi minisztert.

Az Unió új munkügyi minisztere hölgy lesz, mert Rooseveltné Miss Perkins bízta meg a munkügyi hivatal vezetésével. Miss Perkins kinevezése egyébként egész Amerikában nagy feltűnést keltett, mert ő lesz az Unió politikai életében az első női miniszter.

Japan hadihajók feltartóztatják az idegen kereskedelmi hajókat

Az intézkedés főként Anglia ellen irányul

Sanghaj, március 2.

A kínai vizekre vezényelt japán hadihajók parancsot kaptak arra, hogy

az idegen kereskedelmi hajókat, melyek kínai kikötőkbe igyekeznek, tartóztassák fel

és kutassák át, hogy nem szállítanak-e fegyvert Kína számára, Amennyiben pe-

dig fegyverszállítvány volna rajtuk, a hadianyagot kobozzák el.

Angol diplomáciai körökben megállapították, hogy ez

a rendelkezés elsősorban Anglia ellen irányul,

mert a japán hadihajók a kereskedelmi gőzösök blokádját a Honkongba irányított angol hajók átkutatásával vezette be,

A budapesti hatóságok már nem kérik ki a kofferes valutarablás Romániában tartózkodó hőst, Nagy Pált

A hálókocsi-kalauzok vallomása új fordulatot adott a szenzációs ügynek

Kolozsvár, március 2.

A híres kofferes valutarablás ügyében váratlan fordulat állott be. A budapesti ügyészség ugyanis új álláspontot helyezett a Romániában tartózkodó egyik vádlott, Nagy Pál ügyében. Az új fordulatról Nagy Pál budapesti védője értesítette Hirsch Elemér dr. kolozsvári ügyvédet. Értesítés szerint a budapesti vádtanács úgy döntött, hogy esküt vesz ki Fábrián Farkas és Vitéz Horváth Sámuel hálókocsi kalauzoktól, hogy ők Nagy

Pálban nem ismerték fel azt a kofferes valutarablást, akivel a hálókocsiban találkoztak.

A két kalauzt annak idején a védelem Kolozsvárra hozatta s ott közjegyző előtt nyilatkozatot irtak alá, amely szerint Nagy Pál nem azonos azzal, akit ők láttak. A budapesti vádtanács most ennek a nyilatkozatnak a hitelességére vesz ki esküt a két hálókocsi kalauztól s ennek az esküvel bizonyított vallomásnak az alapján eláll Nagy Pál kiadatásától.

A városok az állami terhek igájában

Dr. Voicu Cornél brassói polgármester nagyjelentőségű előadása a városok országos kongresszusán

A romániai városok a visszafelfutás lejtőjén

Brassó, március 2.

Február 25-én, 26-án és 27-én zajlott le Bukarestben a romániai városok szövetségének országos nagygyűlése. Ez a kongresszus megkülönböztetett súlyt nyert azért, hogy a kormány most készíti elő a közigazgatás reformjáról szóló törvényt s így a kongresszus mintegy arra volt hivatva, hogy e reformmal kapcsolatban megállapítsa és az illetékes ténnyelközölje a városok lakosságának kívánásait.

A megnyitó beszédet Dobrescu bukaresti főpolgármester tartotta, hangsúlyozván, hogy a mai centralizációs rendszer mily rengeteg kárt okoz a városoknak, amelyek a közigazgatás vaskos hibái miatt a visszafelfutás lejtőjére kerültek. A városok szövetségének legfontosabb feladata az, hogy a közvéleményt meggyőzze arról, hogy az ország jövője nemcsak a falvak erejében, hanem a városok civilizációjában is rejlik.

DR. VOICU CORNÉL BRASSÓI POLGÁRMESTER A VÁROSOK ÜSSZEOMLÁSÁRÓL

Ezután a napirend legfontosabb pontjára, dr. Voicu Cornél brassói polgármester előadására került a sor. Voicu, mint referens, a városok fölötti gyámkodásról, ellenőrzésről és a városokra kényszerített különböző terhekről olvasta fel mélyenszántó tanulmányát, amelynek megállapításai és konklúziói a nagygyűlés mindenben magáévá tette.

Voicu mindenekelőtt is a városokra oly ártalmas gyámkodás problémájával foglalkozott. A helyi és központi közigazgatási bizottságok, a prefektúra, az inspektorátusok és így tovább, mind teljes jogkörrel szólnak bele a városok ügyeibe, csupán maga a város nem független és önálló, saját ügyeinek in-

tézésében. Azonban ez a helyzet lehetetlen: a sok baba között elvész a gyermek. A közigazgatási gyámhivatalok utvesztőjében minden elvész és időtlen-időig elhúzódik s maga a város romlik lefelé. A külföld nagy metropolisai csakis azért fejlődhetek mai nagyszerű helyzetükig, mert önállóan igazgatták magukat.

A városok természetesen nem kívánnak kibújni az ellenőrzés alól: de vajon van-e jobb ellenőrző közeg, mint maga a lakosság, a mely sorsának intézőit kiválasztja s azoknak munkáját felülvizsgálja? Ellenőrzésre van szükség, de gyámkodásra nincs.

Ebből önként adódik, hogy az első és főkövetelmény a városi közigazgatás autonómiájának visszaállítása.

AZ ELLENŐRZÉS

Dr. Voicu ezután az ellenőrzés kérdésére tért át s a következőket mondotta:

— A ma érvényben levő ellenőrzési rendszer nemcsak felesleges kiadásokat okoz, hanem egyben káros is a községek érdekeinek szempontjából. A városi tanácsok most minden határozatukat a minisztériumnak, a kerületi felügyelőségnek, a helyi bizottságnak és a prefektúrának kötelesek megküldeni. A felsorolt fórumok mindegyike megtagadhatja és adott esetben meg is semmisítheti a városi testület határozatait, ami (hiszen a helyi viszonyokkal teljesen ismeretlenek) mérhetetlen károkat okozhat és okoz is. Jellemző arra, hogy a városok közigazgatása mily drámai mederben halad, a következő: a városi tanácsok kötelesek minden igazoló iratot a fizetési meghagyásokkal együtt naponta, havonta és évente a helyi revíziós bizottsághoz beküldeni. Ez óriási munkatöbbletet jelent, hiszen csupán Brassó iktatókönyvei öt ládára rúgnak.

Ez a rendszer szinte lehetetlenné teszi az ellenőrzést. Ehelyett az kellene, hogy a kontroll ezentúl a városokban történjék. Így rengeteg felesleges munkától meneknének meg a községek is apadnának.

Voicu Cornél ezután rámutatott arra, mely végzetesen bénítja meg a városok igazgatását az a rendszer, amely a város határozatait illetőleg megtámadási jogot ad a helyi revíziós bizottsághoz, felelősségi jogot a központi bizottsághoz és felfegyverezést a Semmitől székhez. Ezek telhetnek el, amíg egy-egy ügy elintéződik. Ehelyett — a kérdés végleges rendezéséig — egy egyszakaszos törvény kellene, amely 30 napos határidőt adna a városi határozatoknak közigazgatási úton való megtámadására.

Voicu ezután kifogásolta azokat a formálisakat, amelyekhez a városi árverések megtarthatását kötik. A rengeteg hivatalos eljárás óriási károkat okoz. Például megemlíti, hogy Brassó városa 13.000 köbméter fát akar elárverezni. Amíg azonban az árverési engedélyt kézhez kapta, annyi idő múlt el, hogy az árak lényegesen megnövekedtek s a város 540 ezer lej vesztett.

ELVISELHETETLEN TERHEK A VÁROSOK NYAKÁN

Dr. Voicu ezután rámutatott arra, hogy az állam mily súlyos terheket ró a városokra anélkül, hogy lehetőséget adna nekik a terhek fedezésére. Például megemlíti, hogy Brassó jelenleg a következő állami terheket fedezi:

Kórház	532.800 lej
Poliklinika	532.800 "
Márzseu kórház	372.180 "
telepház	1.500.000 "
államrendőrség	145.000 "
nyugdíjasoknak	1.000.000 "
vegyes bíróság	45.000 "
iskolaigazgatók	380.000 "
iskolai lakbérek	400.000 "
iskolai tüzelőanyag	95.000 "
iskolai segély	735.000 "
kisebbségi iskolák segélye	912.500 "
nyugdíjpénztár segélye	2.418.801 "
nyugdíjellátás	5.232.000 "
inasiskolák	596.600 "

Ez összesen 15 millió 415.088 lej. Brassó költségvetéséhez képest elviselhetetlenül nagy összeg, különösen ami a nyugdíjakhoz való hozzájárulást illeti, ami a fenti tételből egy-egy 10 millió feletti összeget tesz ki.

1924-ig az erdélyi városoknak kiválóan működő nyugdíjintézetek voltak,

Ezeket kellene újra életrehozni s ezáltal a városok óriási kiadásoktól szabadulnának meg, hiszen

Brassó 10 millió lejen felül járul hozzá a nyugdíjpénztár költségvetéséhez, ugyanakkor, amikor a brassói nyugdíjasoknak mindössze 2 millió lej körüli összeget fizetnek ki.

Ha az állam azt akarja, hogy méltánylanság terheivel a városok továbbra is az eddigi mértékben járuljanak hozzá, akkor a kormány gondoskodnia kell arról, hogy a városok jövedelmi forráshoz jussanak. Ilyen lenne a pótdó-rendszer visszaállítása és a városi adók rendszerének újjászervezése. Ennek az újjászervezésnek módozatait Voicu részleteiben is ismertette. Fontos lenne a lakóványossági adónak 25 százalékát, mint volt régebben is, ismét a városok rendelkezésére bocsátani.

Sérelme a városoknak az is, hogy megtartották az ipari engedélyek után járó taxák bevételezését, ellenben az engedélyeket kiadító hatóság fenntartásának gondja továbbra is a város nyakában maradt.

A MUNKANÉLKÜLSÉG

Fontos lenne, hogy a munkügyi és belügyi minisztérium a jövőre a munkanélküliség problémájának megoldását az illetékes szakszervezetekre, vagyis az ipari felügyelőségekre, munkaképző intézetekre, munkügyi inspektorátusokra és kereskedelmi kamarákra bizza, ne pedig egyedül a városokat terhelje e kérdéssel. A városok egyébként a munkanélküliség támogatásáért továbbra is erkölcsi kötelességüknek tekintik.

Tanulmányának konklúzióit a következőkben vonta le Voicu Cornél:

Pénzügyi és közigazgatási autonómiát a városoknak.

A politika száműzése és így a folytatlagosság biztosítása a városok közigazgatásának kapcsolatban.

A gyámkodó fórumok jogkörének megrendszabályozása.

Az ellenőrzési rendszer módosítása.

Az adórendszer újjászervezése.

A községi alap méltányos szétosztása, a lakóványossági adó havi szétosztása, stb.

A nyugdíjügyek reformja.

A községi adók és illetékek maximumáról szóló törvény módosítása.

A munkanélküliség ügyének rendezése.

A TÖBBI FELSZÓLALÁSOK

A brassói polgármester előadása után, amelyhez egyébként a nagygyűlés általános hozzájárult, Niculescu bukaresti polgármester, a helyi közigazgatási törvény módosításáról és a községi pénzügyekről tartott ex-poné, és a községi munkanélküliség, s erkölcsi problémákról vitatott meg. A kongresszus bankettel zárult, amelyen Dobrescu bukaresti főpolgármester

Az első tavaszi áradás

Bukarest, március 2

Ilfov megyében a Duna több helyen kiöntött. Eddig mintegy tíz kilométeres szakaszról jelentenek áradásokat. A Prundu és Vidra községek közötti területen nagy kiöntéseket és károkat okoztak.

A belügyminiszter megerősítette a temesvári városi választásokat

Temesvár, március 2

A belügyminisztériumtól érkezett telefonértesítés alapján Gábor Livius dr. alpolgármester megválasztását a kormány jóváhagyta. A belügyminisztériumtól arra kérték a várost, hogy az alpolgármesterek számát nem háromban, hanem csak kettőben állapítsa meg. De az azonban az alpolgármesteri állások betöltése körül még nem történt a belügyminisztériumban s Temesváron biztosra veszik, hogy a városnak megmaradnak a három alpolgármesteri állás.

Mulatott és azután főbelötte magát

Budapest, március 2.

Markos Kálmán tisztviselő a hamvazó-szeretési előtti éjszakát átmulta. Elköltötte minden pénzét s aztán a reggeli órákban így jelentkezett a Király-szálló portásánál:

— Egész éjjel mulattam, most szégyenlem hazamenni. A szobámban majd hamut hintek a fejemre.

Fölment a kijelölt szobába s aztán néhány perc múltán főbelötte magát.

A kávéházban szívszélhűdés érte a temesvári Fonciera igazgatóját

Temesvár, március 2.

Drexler Adolf, a Fonciera biztosító temesvári fiókjának nyugalmazott igazgatója, kedden délután a Lloyd-kávéházban szívszélhűdés miatt 76 éves korában hirtelen meghalt. Drexler Adolf ismert és közbecsülésben álló polgára volt Temesvárnak és a híres Telbisz-károly főpolgármester érája alatt városatyja is volt, eredményes munkát fejtve ki a Bányászfővárosának fejlesztése körül.

Letiltották a „hivatásos” hadsereget és a tul-szolgálatot

Genf, március 2.

A leszerelési konferencia főbizottságának mai ülésén egyhangú szavazással kimondták, hogy „hivatásos” hadsereget, valamint olyan hadsereget, amelyben a katonák a törvényben megszabott időn túl is tényleges szolgálatot teljesítenek, tartani nem szabad.

Ez alól a tilalmi szabály alól csak a Népszövetség nemzetközi hadserege kivétel, amelyet a Népszövetség arra tart esetleg, hogy konfliktusok esetén ez a katonai formáció közbejeljen.

Ez a rendelkezés eltiltja Németországot attól, hogy al-katonai szervezeteket tartson a rendes és a békeszerződésben megállapított katonaságán felül.

Benes a kisantant-szerződésről

Prága, március 2.

A cseh alsó- és felsőház külügyi bizottságának közös ülésén Benes külügyminiszter beszámolókat tartott a legutóbb megkötött kisantant-szerződésről. Kijelentette, hogy a létrehozott szerződést nem katonai célok hozták előtérbe, hanem gazdasági megfontolások. Szó esik arról, mintha a kisantant államok bármelyik állam ellen ellenséges blokkot akarnak volna létrehozni.

Új selyemgyár Temesváron

Temesvár, március 2.

Kertész Izsó, a Silk selyemgyár egyik tulajdonosa és Fried Róbert mérnök, több temesvári textilgyár volt igazgatója, a Temesvári-Józsefvárosi Eötvös-utcában új selyemgyárat létesített. Az új gyár már meg is kezdte a munkát s főképpen komercárúkat előállításával foglalkozik.

Madgearu ismét lemondott, de újból megengesztelték

A költségvetés csökkentésének kérdésében a miniszter hajthatatlan

Bukarest, március 2.

A költségvetés összeállítási műveleteinek ma kinos momentuma akadt: a reggeli órákban Madgearu pénzügyminiszter, miután több miniszter nem volt hajlandó teljesíteni az általa kívánt budget-csökkentéseket, betejesztette lemondását.

A lemondás izgalmi azonban hamarosan elsimultak, miután a delelőtt folyamán az egyes minisztériumok és Madgearu között létrejött a kiegyezés, mire Madgearu elállott visszalépésizándékától.

A karánsebesi püspökséget még sem viszik Temesvárra

Temesvár, március 2.

A bányászati körök keleti egyház vezetőinek egyik csoportja már régebben mozgalmat indított azért, hogy a karánsebesi püspökséget Temesvárra helyezték át.

Ezzel a kérdéssel foglalkozott a karánse-

besi püspökség konzisztórium a tegnapi ülésén, amelyen azt a döntést hozták, hogy a történelmi multu karánsebesi görög keleti püspökséget nem helyezik át Temesvárra, hanem megtartják ősi székhelyén.

Működik már a kisantant genfi titkársága

A titkárság cáfolja, hogy az egyezménynek katonai záradéka volna

Genf, március 2.

A kisantantállamok genfi titkárságának hivatala hivatalos nyilatkozatot adott ki azoknak a híreknek cáfolatára, amelyek az új kisantantegyezménnyel és a Belgrádban kötött titkos katonai szerződéssel kapcsolatban a világsajtóban elterjedtek.

A kisantant titkárságának nyilatkozata leszögezi, hogy

a napokkal ezelőtt Genfben megkötött új kisantant-egyezménynek nincsen semmiféle katonai természetű záradéka

és hogy a belgrádi egyezményről elter-

jedt hírek sem felelnek meg a valóságnak. Erre vonatkozólag pedig a *Giornale d'Italia* szenzációt hajszoló leleplezései is hamisak.

Diplomáciai körökben megállapítják, hogy a kisantant titkárságának hivatalos kommunikációja igen nagy általánosságban mozog és az új genfi megállapodást illetően nem érinti a lényegét. A világsajtó ugyanis szinte egyhangúan szögezte le azt, hogy a kisantant új szervezete komolyan és aggasztóan békeellenes, viszont a mai cáfoló nyilatkozat ezekre a vádakra egyetlen szóval sem tartotta érdemesnek és szükségesnek a kategórikus cáfolatot.

Colfescu ügyész vádbeszéde a kamara előtt

Dr. Marton Ernő interpellál a vádbeszéd „antiszemita” kitételei miatt

Bukarest, március 2.

A kamara keddi délutáni ülésén dr. Marton Ernő zsidópárti képviselő szólalt fel, aki igen sok erővel és méltóságérzettel ismertette azt az antiszemita botrányt, amely Colfescu kolozsvári királyi ügyésznek a feketeszesz-per főtárgyalásával kapcsolatban tartott vádbeszédét jellemezte.

Marton mindenképp rámutatott arra, hogy Colfescu példátlan zsidóellenes kirohanását úgy a fővárosi lapok, mint az erdélyi napilapok is bőven ismertették. Colfescu február 25-én tartott vádbeszédében mélységesen sértő kitételeket és állításokat kockáztatott meg a zsidósággal szemben. Különösen sérelmes a vádbiztos beszédének következő kitétele:

— A zsidóság általában hajlamos a hűnözésre...

Marton Colfescunak ezt az állítását a parlament szószékéről is a legnagyobb határozottsággal utasította vissza, annál is inkább, mivel a bűnügyi statisztikák távolról sem igazolják, mintha a zsidóság bűnöző hajlamos volna, sőt a zsidók a bűnözés legtöbb ágazatában arányszámban alul szerepelnek. De eltekintve e tudományosan igazolt tényről, megengedhetetlen egyébként is, hogy a bíróság egy

tagja, hivatalos minőségében, izgasson egy nemzetiség ellen. Hiszen ezzel nem cselekszik egyebet, csupán a lakosság jelentékeny rétegének aggodalmát és nyugtalanságát váltja ki, távolról sem járulván hozzá ahhoz, hogy a közrend és közcsend helyreállítsassék.

Természetesen, — folytatja Marton, — a zsidóság maga is elítéli azokat, akik a bűn útjára tévednek s a kolozsvári porrai kapcsolatban is az a zsidó álláspont, hogy a bűnös bűnhődjék meg. De viszont, akár bűnösök a kolozsvári vádlottak, akár nem, senkinek sincsen joga az általánosításra.

Eppen ezért kérdéssel kell az igazságügyminiszterhez fordulnia, vajjon van-e tudomása Colfescu kolozsvári ügyész példátlan vádbeszédéről és ha igen, akkor milyen intézkedéseket szándékozik tenni? Az ügyész magatartása összeférhetetlen a bíróság méltóságával, amelynek minden körülmények között politikamentesnek, elfogulatlanoknak, felülemelkedettnek kell lenni.

Marton Ernő beszéde a képviselőházra igen mély benyomást gyakorolt. Szónoklatának részleteit úgy az ellenzék, mint a többi soraiból többször is helyesléssel kísérték.

Marton után Grigeanu lupista képviselő tiltakozott a Märzescu-törvénynek a kormány által tervbe vett módosítása ellen. Tulzottnak találja az ostromállapotot is.

Pompiliu Ioanilescu kormánypárti: Én is elítélem az ostromállapotot és ellene is szavaztam.

Az ülés végén Zelea Codreanu vasgárdista beszél.

Fel akarták gyujtani a szaniszlói község háza irattárát

Ermihályfalva, március 2.

Vasárnap a kora reggeli órákban a szaniszlói község házában ajtáját annak szolgálja kinyitotta, hogy a község háza irodáját kitakarítsa. Az irodában az összes butorok fel voltak fordítva, a szekrényekből az iratokat a földre szórták és

a tettesek az iratokat petróleummal le is öntötték.

Nyilvánvalóan

fel akarták gyujtani a község irattárát, de már nem volt idejük ahhoz, hogy tettüket végrehajtsák, mert abban valaki megzavarhatta őket.

Pontosan a nagykarolyi eset ismétlődött volna meg tehát Szaniszlón, ha a tetteseket munkájukban valaki meg nem zavarja és azok el nem menekülnek.

A legérdekesebb a dologban, hogy a választott községi tanács éppen most vette át a község vezetését az interimár bizottságtól, de a hivatalos átadás még nem történt meg és így az a gyanú, hogy a tettesek olyan iratokat akartak eltüntetni, amelyeknek nem lett volna szabad a községi tanács elé kerülni.

Ma reggel szállt ki a hivatalos bizottság, hogy a vizsgálatot lefolytassa és egészen bizonyos, hogy Szaniszlón is, akár csak Nagykarolyban, szenzációs letartóztatások várhatók.

Más vélemények szerint az eset nem ilyen világos. Ha már valaki, vagy valakik a szekrényekből kiszórták az iratokat és azokat petróleummal le is öntötték, mi sem állott volna utjába annak, hogy az irattárát fel is gyujtsák, mert hiszen a gyujtogatáshoz most már mindössze csak annyi kellett volna, hogy egyetlen szál gyufával az egyik petróleummal leöntött aktacsomót meggyujtsák. Így tehát az a vélemény, hogy a tettes egy bizonyos iratot keresett, amelyet azonban nem talált és ekkor

elhatározta, hogy az egész irattárát felgyujtja.

Le is öntötte petróleummal az iratokat, de az utolsó pillanatban megtalálta az általa keresett irat-csomót és azt elvitte és lemondott arról a szándékáról, hogy az egész irattárát felgyujtsa.

Ezeket a kombinációkat természetesen a nyomozásnak kell megerősíteni.

Németország katonai attasékat küld Prágába és Rómába

Berlin, március 2

A német kormány visszaállította a külföldi katonai attasé rendszert, ami a békeszerződések megkötése óta szünetelt. Az első kinevezett katonai attasék Magyarország és Olaszország részére, Róma székhellyel, Fischer ezredes, azután Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia részére Prága székhellyel, Falkenhörst ezredes.

HIREK

Eltemették Nagy Karolát

Brassó, március 2.

Nagy Karola, a Brassói Lapok és a Népszavak tehetséges, fiatal munkatársa végső célhoz ért: a finomszemű, nemestollu írónőt, akinél kegyetlenebb hirtelenséggel alig ragadt el még valakit a halál, szerdán délután négy órakor hantolták el Brassóban, a római katolikus egyház szertartása szerint. Nagy Karola temetése Brassó egyetemes részvéte közepeztette zajlott le. A gyászháznál tömegesen jelent meg a város magyar és román lakossága egyaránt. A magyar újságírók testületileg vettek részt a temetésen, míg a román írók és újságírók nevében Cincinat Papelescu táblai főügyész, az országosan ismert nevű költő jelent meg.

A nyitott sírnál az erdélyi magyar újságírók nevében Kőrösi-Kriszán Sándor, a Népszavák felelős szerkesztője bucsuztatta azt a kivételesen emelkedett egyéniséget és lelkes kollégát, aki Nagy Karola volt:

„Az erdélyi magyar újságírás nevében bucsuzunk téged, Nagy Karola! — mondotta. — Az Igazságot, a Jóságot, a Szépséget szeretted. A művészetért, a szebb, tisztább világ szerelmese voltál. Szerény, kedves. Mint újságíró, a szegények, szerencsétlenek, elesettek sorsa ragadott meg, azokat karoltad fel, akik az élet útján megbotlottak. Ezeknek egész lelketek meg tudta nyitni, a lelketek, amely telve volt finomsággal, részvéttel és a védtelenek, névtelenek tragédiáival való közösség érzetével. Talán a Gondviselés különös akaratára, hogy a Te érzékeny emberséged ne szenvedjen e busz idők viharaitól.

Akik ismertek, akiket kitiűntettél bizalmaddal, azok hittel vallják: nagyravahatott élet mult el veled. Csodálatos érzék volt, hogy mindenben, művészetben, irodalomban és emberben az álértéket az igazi értéktől, a silányságot a magasrendűtől meg tudjad különböztetni.

A napfény, a világosság, a jobb jövő imádoja és harcosa voltál. Embernek, munkatársnak egyaránt nemes és derék. A halál tulokán jött. De az emlékezés nem fog az enyészet. Kipótolja majd azt, amit a végzet oly hamar és oly könnyörtelenül rabolt el.

Nem felejtünk el!”

Ezután a családtagok, ismerősök és tisztelők megrázó fájdalomkitörései közepette aláeresztették a koporsót s a göröngyök végképpen lezárták annak a még alig-alig nekiinduló életnek az útját, amely még messze é nagyszerű távolságokban végezhetne volna.

— HÓNAPOK MÚLTÁN ELFOGTÁK A SZANISZLÓI TEMPLOM FOSZTOGATÓIT. Érmihályfalváról jelentik: Hónapokkal ezelőtt kifosztották a szaniszlói római katolikus templomot. A tetteseket nem sikerült kinyomozni. Tegnap reggel a vasúti állomáson szolgálatot teljesítő csendőr figyelmes lett egy fiatalemberre, aki a gyorsvonatra jegyet váltott és csupa aprópénzzel fizetett. A fiatalembert igazolásra szólították fel, aki rövid valatás után bevallotta, hogy Tatár Jánosnak hívják és egy Szilágyi Nándor nevezetű társával egyetemben ő fosztotta ki a szaniszlói templomot. Az egy és kétélesek, amelyekkel a jegyváltásnál fizetett, a szaniszlói templom perselyéből valók. Letartóztatták.

A DIVATFEJLŐDÉS

és szabászat legújabb vívmányait és legmodernebb módszereit tanulmányoztam külföldön.

Külföldi tanulmányutamról visszatérve: A legmodernebb módszerekkel folytatom üzememet a régi cég alatt és a régi helyiségemben.

Ugy a női, mint a férfi divatban

a legjobbat és legújabbat adom, időszerű

olcsó árakon!

Seiffert & Farsch

női- és férfi divatszalon

Brassó, Kolostor-u. 22.

Hans Farsch tulajdonos.

A
S
T
R
A

Március
2-ától:

KÁLMÁN IMRE

legszebb, legjobb, leg-
magyarabb operettje:

Március
2-ától:

MARICA GRÓFNŐ

Főszerepben: Dorothea Wieck, Charlotte Ander, Szőke Szakáll,
Verebes Ernő, Hubert Marischka.

M
O
Z
G
O

A gyengeelméjű filozopternek volt esze a szélhámosságra

Hamisitott pecséttel igazolványt gyártott s még a királyi palotában is „gyűjtött” 10 ezer lejt

Kolozsvár, március 2.

A kolozsvári rendőrség hétfőn letartóztatta Gordon Romulus kolozsvári egyetem hallgatót, aki rendkívüli ügyességre valló módon járta be a városokat és „gyűjtött” magának pénzt. Hamis pecsétet készített s ennek a segítségével igazolványt állított ki magának a kolozsvári egyetem filozófiai fakultásának a nevében arra, hogy joga van gyűjteni a szegénysorsú filozopterek számára. Gordon Romulus bátor legény volt. Még a minisztériumokba is elmerészkedett, sőt a királyi palotából is „kihozott” 10 ezer lejt.

Most aztán rajtacsípték. A rendőrség letartóztatta és átadta az ügyésznek. A vizsgálóbíró kihallgatta s hosszas válatás után azt a meggyőződést szerezte, hogy Gordon Romulus gyengeelméjű, sőt talán egészen bolond. Így aztán beutalta az örültek házába azt a fiatal embert, aki a mai nehéz viszonyok között ilyen jó keresetet tudott biztosítani magának.

— A SZÍNHÁZ ZSINORPADLÁSÁN SZERZETT SZÁLLAST MAGÁNAK A MUNKANÉLKÜLI. Nagyváradról jelentik: Kriszán Lajos 18 éves munkanélküli anélkül, hogy valaki észrevette volna, a várasi színház zsinorpadlásán vett szállást magának. Elégé kényelmes ágyat eszkábált össze s már négy hete ott aludt. Most felfedezték. Azzal védekezett, hogy a színházban fűtenek, a magas zsinorpadlason pedig még reggel is jó meleg van, azért húzódott oda. Kihágás címén eljárást indítottak ellene.

— A budapesti országos mezőgazdasági kiállítás látogatóinak elszállásolása. Budapestről jelentik: Az ezévbén március hó 23—27-én rendezendő országos mezőgazdasági kiállítás látogatóinak elszállásolását a kiállítás rendezőbizottságának felkérésére ez évben is Budapest székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala vállalta magára. Az elszállásolás elsősorban a budapesti szállodákban és penziókban történik, ahol mindenki igényeinek megfelelő árban kaphat szállást és ellátást. Vidéki tanulmányi csoportok olcsó csoportos elszállásolásáról hasonlóképpen megfelelő gondoskodás történik. Ajánlatos, hogy a kiállítás látogatói szállás-igényeiket már jó előre bejelentsék Budapest székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalánál (Budapest, V., Deák Ferenc-utca 2.) amely azokat postafordultával elintézi és választ ad.

★ BUDAPESTI IPARMŰVESZNŐ március 1-én érkezik. A kesztyűtanfolyam kezdete március 6-án. Tandíj 660 lej. Jelentkezések Czitrom Brassó, Hentes-utca 2. b.

— DÉVAJKODNI MÉG NEM BÜN. Popa Florian jánosdai paraszt magánlaksértés miatt került a törvényszék elé. A vád szerint néhány hónappal ezelőtt eltévett csirkéit ment keresni a szomszédba, Lecute Flora menyecskéhez. A menyecskét alva kapta, mire erőt vett rajta a dévajkodás ördöge és olyan helyre nyult a menyecskén, a hol a csirkék igazán nem rejtőzködhetek s ahol neki, a menyecske véleménye szerint semmi keresnivalója nem volt. A bíróság felmentette a vádlottat, miután megállapította, hogy amikor Popa Florian a szomszédba ment csirkéi után, nem volt szándékában a magánlaksértést elkövetni s csak a „megejtő” véletlen hozta úgy, hogy tulságosan közel ment a panaszos menyecskéhez.

— ÖSSZEVEKEDTEK A „HIVŐK”. Nagyváradról jelentik: Az elmúlt héten a biharpüspöki baptista egyház hívei összeszólalkoztak, majd össze is verekedtek. A villongás során Suti Sándor annyira súlyos sérüléseket szenvedett, hogy kedden délelőtt meghalt. A bevezetett vizsgálat során megállapították, hogy Suti Sándor támadói Varga Sándor és Szarka Sándor falusi legények voltak. Mindkettőjüket letartóztatták.

— Gyümölcse lett a 16 éves borbélyinas és a 14 éves leány szerelmének. Nagyváradról jelentik: A közeli Tenkén az elmúlt évben egy 16 éves borbélyinas merényletet követett el egy 14 éves kisleány ellen, aki a tenkei orvos rendelőjében van alkalmazásban. A leány szülei nem jelentették fel a merénylet, mert félték a perköltségtől, attól pedig nem tartottak, hogy a 14 éves leány még anya is lehet. Most aztán a leánykának fiugyermeke született. A borbélyinasnak híril adták, hogy mi történt s feltették a nehéz kérdést: Mit szándékozol tenni most, miután gyereked született. Az inas a maga módján adta meg a választ: Nem nekem született, hanem neki, az pedig az ő baja. Tenkén kíváncsian várják az ügy folytatását.

★ Mindenki csak a Chic Parisien Fejér Lajos kalapszalonn tavaszi újdonságairól beszél, bámulja és csodálja. Brassy Weisz Mihály-utca 5.

★ RUDOLF MOSSE 1933. ÉVI SAJTÓKATALÓGUSA. Az idén megjelent a román Mosse sajtókatalógus kilencedik kiadása. Ez a mű a romániai sajtó egyetlen kalauza és maga nemében páratlan sajtószakkönyv. Első szavában rövid áttekintést ad a Rudolf Mosse R. T. sokoldalú tevékenységéről és párfjárt ritkító, az egész világot behálózó szervezetről. Ebből az előszóból szemléltető képet alkothatunk országunk eme vezető hirdetői irodájának aktivitásáról. A Mosse-ház nagykitűző munkaterepe a reklám minden ágazatában, igazolja azt a kimagasló és uralkodó helyzetet, amelyet a reklám a gazdasági életben ma is elfoglal. A katalógus szerkesztőség része példás áttekintésben közli mindazt, amit a hirdető-félek országunk lapjainak és folyóiratainak hirdetői hasábjairól tudni kell.

— A brassói kereskedelmi és magánalkalmazottak szindikátusa folyó hó 2-án, csütörtökön este 8 órakor a Héjja-féle (volt Hatvani) vendéglőben (Hosszu-utca 13 szám) tartja rendes havi taggyűlést. Tekintettel arra, hogy a munkakamara választások és sok más fontos kérdés szerepel napirenden, kívánatos, hogy minél több kereskedelmi és magánalkalmazott vegyen részt a gyűlésen.

— A MARIA VENTURA TÁRSULAT BRASSÓBAN A PYGMALIONT ADJA. ELŐ. Március 4-én kiemelkedő színházi eseményben részesül a brassói művészközönség. Ez alkalommal mutatkoznak be a Maria Ventura társulat művészei élükön Leny Caler-rel, a hírneves színésznővel. A társulat előadásában Bernhard Shaw egyik leghíresebb színműve, a „Florareasa” (Pygmalion) kerül színre, amely ugy Newyorkban, mint Londonban, Párisban, Berlinben, Bécsben, Budapestben és a többi világvárosokban hatalmas sikert aratott. Bukarestben 77-szer ment ez a szindarab s a fővárosi sajtó valósággal az egekig magasaltta a kitűnő művészeket. Különösen Leny Caler, a női főszereplőt dicsőítették, aki a Shaw utólrérhetetlen humorában bővelkedő színművészi művészi pályafutásának egyik legemlékezetesebb sikere aratta. A művésznőnek G. Timica a híres román komikus a partnere, aki egyike a legnagyobb rokonszenvek örvendő román színészeknek. A „Pygmalion” már romániai meséjében egy érdekes pályafutás zajlik le a nézők szemei előtt. A nő sorából származó virágárusleányból, keletlenvelés folytán szinte varázssütesre kiürlajongott társaságbeli hölgy lesz Shaw, ebben a darabban bebizonyítja, hogy egy egyszerű polgárnő s egy féltárgyi hölgy között voltaképpen semmi különbség sincs, legfeljebb csak a modor, jól betanult mozdulatok... no meg az öltözködés. Itt említjük meg, hogy a cím szerepét játszó művésznő általános feltűnést fog kelteni a hölgyközönség körében, mert toalettjeit Lanwin és Patou, a híres párisi divatházak szállították. Ha megemlítjük, hogy a társulat az eredeti együttessel s a pompás kiállítású díszletekkel jön le Brassóba, nem kell jóságnennünk, hogy a kitűnő Maria Ventura társulatnak számos sikere után Brassóban is szép siker reményét előlegezzük.

Minden reggel felkelés után

**GRANDE SOURCE
VITTEL**

és a szervezete csakhamar érezni fogja a jótékony hatást.

„La Cure Hydrominérale de Vittel” című brosurát bárkinek készséggel megküldjük, aki ezt a Société des Eaux Minérales, Service R. G a Vittel (Franciaország) című vállalatától kéri.

Zichy János lett a legitimizmus vezére

Budapest, március 2.

Apponyi Albert gróf halálával vezér nélkül maradt a magyarországi legitimista mozgalom. Ottó főherceg most Apponyi helyét a legitimista mozgalomban Zichy János gróffal töltötte be.

Elhalasztották Vulpeanu bűnügyének táblai tárgyalását

Kolozsvár, március 2.

A kolozsvári tábla szerdára tüzte ki a homoszekszuális gyilkos, Vulpeanu beszercei táncosnő ügyét. A tárgyaló tervet nagy érdeklődő közönség töltötte meg. Megjelent ama „Margit” nevű leány is, aki a börtönbe szerelmes leveleket írogatott a „megtévelyedett bűnösnek” és felajánlotta neki szerelmét és kezét.

A tárgyalást a bíróság a védelem kérésére elnapolta, mert két fontos tanu nem jelent meg.

Grivița miatt 212 munkás ellen emeltek vádat

Bukarest, március 2

Legújabb jelentés szerint a hadbíró-ság a Grivița-uti véres sztrájk miatt 182 munkás és 30 munkásnő ellen indít eljárást.

Új rend a főiskolai hallgatók sorozásánál

Bukarest, március 2

Az évről-évre megismétlődő sorozás meglehetősen terhes feladatot rótt az ország különböző iskoláiban tanuló ifjakra, akiknek hirtelen félbe kellett hagyni tanulmányaikat a az első vonattal születési helyeikre kellett utazniuk. A hadkötelek ifjúság tanulmányai folyamatosságának érdekében a hadügyminiszter most az alábbi rendeletet adta ki:

Azok az önkéntességi joggal bíró 1954-es korosztályhoz tartozó ifjak (1912-es születésűek), akiknek a sorozása március 1-én veszi kezdetét és különböző iskolákat látogatnak, annál a hadkiegészítő parancsnokságnál jelentkezhetnek, amelynek a körzetébe iskolájuk esik, noha születésük révén más hadkiegészítőhöz tartoznak.

Az ifjaknak március 1-től kezdődőleg a megállapított napokon kell megjelenniük a

A romlott vér megtamadja a bőrt

A néphit nem csaldik, midőn a vér romlottságának tulajdonítja az összes visszatartó borbájokat.

Alapjában véve a vér romlottságának tulajdonítható a gennyes talyog, a flébit, az gennyes gőrcsér, a köszvény, a reuma, az idegfájdalom, az arthrit, a zsába, a szciatik, a kőképződés, a vese-gyulladás, az érelmeszesedés, a női bajok, az átmeneti korszak, a fájdalmas havibaj, a hibás képződés, fehérfolyás, méhgyulladás, beldaganat fibróm stb.

Hogy megszabaduljunk a sok gyötrő bajtól, meg kell, hogy szabaduljunk azoktól az elemektől, melyek véreketet megmérgezik.

A RICHELET VÉRFELEFRISZÍTÓ (DEPURATIF RICHELET) megújítja véreketet, megtisztítja, megfinomítja, meghozza szervezetek számára az életet elemeket. Közvetlen és bámulatos hatása, melyet a vérre gyakorol, magyarázza meg csodálatos eredményeit. Betegek, kiket orvosai már elhárítottak, menekültek a halál karmaitól, a RICHELET VÉRFELEFRISZÍTÓ (DEPURATIF RICHELET) alkalmazása által.

Minden ügyhez ismerető könyvecskét mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban. Laboratórius L. RICHELET din Sedan, 6. Rue Belfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképviselő: Jules DILLAN Bukarest, 4. Sîrada Pîlar Moș.

sorozóbizottság előtt, ahol születési anyakönyvi kivonatot és önkéntességre jogosító bizonyítványt kell felmutatni. Szerezniük kell ezenkívül egy igazolványt attól az intézettől, vagy iskolától is, amelyet ezidőszereint látogatnak.

Azoknak az ifjaknak, akik családi okból, (családfenntartás, stb.) halasztást óhajtanak, kérvényeiket ahhoz a hadkiegészítő parancsnoksághoz kell benyújtaniuk, ahová születésük szerint tartoznak.

A konverziós bizottság legjobban azt szeretné, ha adós és hitelező egymással megegyeznének

Öttagu döntőbírósról is beszélnek

Bukarest, március 2

A konverziós javaslat módosítását előkészítő bizottság ma két formulát terjesztett a kormány elé felülvizsgálás céljából. Az első formula az a lősságok törlesztésére adna kedvező határidőt olyképpen, hogy a törlesztési részletekben az adós és hitelező megegyeznének egymással. Ha egyezés nem jönne létre kö-

A nedves időjárás

árt az egészségének; vegyen be tehát néhány

Panflavin-
PASZTICAT,
mert azok megóvják Önt a hűlés ellen.

Emberek a nagy lejtőn

„A hivatalnok ur” régen és most

A könyvelő egészen egyéni „tarlozik” és „kövelet” rovaia

Szatmár, március 2

Ugy akartam kezdeni ezt a riportot, hogy felidézek egy békebeli nagysikerű szindarabot. Földes Imre Hivatalnok urak című darabját akartam alapvető példának venni arra gondolva, hogy nagyszerű összehasonlításokra nyílik majd alkalom. Rezagtetni lehet majd a stílus lírai baritonját és érzelmesen írni a cifra nyomorúságról, a vasalt nadrágról és az összes tartozékairól.

Egyszóval a tisztviselőről. Sajnálom, de megbuktam.

A Hivatalnok urak jó darab és igaz darab volt.

Békében.

Ma azonban hazug, ostoba és nevetésséges.

Mert hol van már a mai tisztviselő a cifra nyomorúságtól? Hol van a váltó-

kölcsönöktől és hol van a vasalt nadrágtól?

Mindez messze repült tőle, mintahogy messze repült az indokolatlan osztálygőgje és uri mivoltának kihangsúlyozása. 1933 van.

Ledőltek a korlátok, amelyek elhárították a tisztviselő és a munkás sorsát. Megszűntek a válaszfalak, megszűntek a társadalmi előítéletek.

A magántisztviselő, a hivatalnok ur ma — csekély kivétellel — éppen olyan nyomorult, éppen olyan koldus, mint osztályostársa: a munkás.

A különbség csupán annyi, hogy a munkás már megszokta a proletár-sorsot, amely születésétől kezdve végigkíséri, mint rohanó autót a porfelleg. Megszokta és változtatni akar rajta. Tudja, hogy mit akar és tudja, hogy miért akarja.

A leépitett hivatalnok „ur”

A tisztviselőnek, a hivatalnok „urnak” azonban új ez a sors. Egyelőre csak a szorítását érzi, mint a láb az új cipőnek. Még nem tudja, hogy hol a helye. Még nem tud hová orientálódni.

Egyelőre habozik, vagy tülzásokra ragadtatja magát.

Ha részt vesz a munkások megmozdulásában, soraiából kerülnek ki az esztelen tülzók vagy a rendőrspiclik. Éppen ezért a munkás bizalmatlan a tisztviselő „urnak” szemben, aki urnak ugyan már régen nem ur, de tisztviselőnek — ideig-óráig — amíg le nem építik, még tisztviselő.

Az emberem, akivel mindezt megvitattam, okos, értelmes, gondolkodó típus. Nem szürke gép, hanem gondolkodó ember. Éppen ezért az állása, amelyet a nagy gyárban, mint könyvelő tölt be, föltöbbször labilis.

SIKERÜNK TITKA

BUTORAINK

minőségében és jutányos

ÁRAINKBAN

reflik!

SZÉKELY és RÉTI

BUTORGYÁR R. T.

BRAȘOV BUKUREȘTI TÂRGU-MUREȘ

A gyár urai nem szeretik a gondolkodó embereket.

Csak az embergépeket szeretik ők, a kik a számokon kívül nem foglalkoznak egyébbel és nincs más olvasnivalójuk, mint a főkönyv tartozik-követel oldala.

Az emberem négy nyelven beszél. Románul, magyarul, franciául és németül.

Négy nyelven beszél, de egy nyelven sem tud megélni.

Egyszer a sziguranca házkutatást is tartott nála.

Az összes ismerőseit és az egész rokonságát mozgósította, hogy az ügy ne kerüljön napvilágra.

A házkutatás nem járt ugyan eredményre, de a gyár urai gyanakvók. Egy pillanatig sem maradhatott volna tovább az állásában.

Pedig az állás kell. Nagyon kell.

Mert nincs más és mert a Klein, akit két évvel ezelőtt leépitettek, hasztalan kér, könyörög, protekciót használ, de megalázkodik, nem tud egy falat kenyérhez hozzájutni, nem tud egy íróasztalt szerezni.

Két évvel ezelőtt még hétézer lej volt a fizetése.

Megélt belőle. Évente két ruhára is futotta. Egy-egy jobb könyvre és hetenkint egyszer színházra, vagy mozira.

Ur volt és unatkozva lapozta át az újságot, ha az a munkásmegmozdulásokról vagy bérharcokról írt.

Azután husz százalékkal redukálták.

Maradt ötezernégyszáz. Nem sok, de még mindig meg lehet belőle élni. Legfeljebb egy ruhával kevesebbet csináltott, nem vette meg a Színházi Életet és nem olvasta az Erdélyi Helikont.

Lemondott a nyaralásról és a színházban tíz sorral hátrább került.

Igy mult el hat hónap.

Aztán, egy elsején ismét nyugtalanság volt a gyárban. Husz embernek felmondtak, a többieknek pedig ismét husz százalékkal redukáltak.

Maradt 4320.

Ugyanakkor a gyár nagy állami megrendelést kapott az államtól.

A munka megszorodott.

A fizetés és a munka most már fordított arányban álltak egymással.

Maradt tehát 4320.

Kosztra és lakásra elég. Mosásra is futotta. A színházról le kellett mondani. Az új ruháról is. A drága fehérneműről is.

Könyvről és újságról szó sem lehetett.

De még mindig élet volt ez a négyezer-háromszázhusz, még mindig kenyér, még mindig egy irigylt szinekura azok szemében, akiknek ez a négyezerháromszázhusz sem volt meg.

Egyre szomorubb, egyre nyugtalanabb elsejék jöttek.

Egyre üresebb lett az iroda.

Egyre több lett az utcákon sétálók száma.

Akik hétköznap is sétáltak.

A nap minden szakában.

Az ebédet is átsétálták, az uzsonnát is. Ekkor kezdett a hivatalnok ur először a munkásokkal beszélgetni.

Egy este a pártba is felvették.

Most elsején harmadszor is redukáltak.

Most azonban kegyesebb volt a gyár. Csak tizenöt százalék volt a redukció.

Maradt tehát 3672.

Még most is ennyi van.

Egy butorozott szoba világítással 1000 lej. Téli hónapokban fűtés: 200 lej, ebéd-vacsora 1200 lej, reggeli 200 lej. Maradt tehát 1172 lej mosásra, ruházatra, cigarettára, borotválkozásra, cipőtalpalásra, orvosra, patikára, könyvre, újságra, sportra, szórakozásra, jótékonyssági tagdíjra, párttagdíjra, adóra, társadalmi életre, kölnivizre, szappanra, fürdésre, meleg napon egy fagyfaltra, hidegben egy pohár teára.

Harminc éves a tisztviselő.

Nősül? Szó sem lehet róla. Miből? Mire?

Előmenetel kilátástalan. Lecsuszás, leépítés, annál esélyesebb.

Szerelem?

Ugyan kérem. Pénzbe kerül. Megteszi az olesó elintézés.

Leszállított árák. Felemelt venereás statisztika.

Meggyötört, tanácstalan embere a kornak. Félálabbal még a polgári társadalomban. Gyűlöletével, elégedetlen sorával már rég a másik táborban.

Csak eddig nem tudta.

Most már kezdi érezni.

Minden belénevelt meggyőződése, kétes világnézete úgy foszlik, mint a nadrágja.

Egyszer a nadrág is elszakad. Akkor a gyárból is repül.

Mert az igazgatóság sulyt helyez arra, hogy tisztviselői rendesek és csinosan öltöztöttek legyenek.

És talán még a nadrágnál is hamarabb szakad szét a régi meggyőződése.

Sok szál már sem a nadrágot, sem a meggyőződést nem tartja.

Baradlai László

Az osztálysorsjáték mai húzása

Bukarest, március 2

A román állami osztálysorsjáték szerdai húzásán a következő számok nyertek (telefon-jelentés alapján, felelősségünk nélkül):

60 ezer lej: 35.062.

25 ezer lej: 20.530, 36.838.

20 ezer lej: 18.985, 74.346.

12 ezer lej: 22.583, 33.421, 35.774, 48.903.

60.938, 17.046, 50.521, 55.444.

10 ezer lej: 20.883, 64.281, 66.291, 76.920,

79.724, 14.070.

VILÁG-MÁRKÁ!

Egészségre

érdekében

óvakodjék

silány

utánzatok!

SPORT

Miért is maradtak el Bécsben a román—magyar béketárgyalások?

De talán március 18-án mégis meglesz Budapesten
Mit mond mindezekről Luchide

Bukarest, március 2.

Beszámoltunk már a bécsi magyar—román konferencia eredményéről, mely minden előzetes nagy tüz ellenére, összesen annyit mond, hogy az elmaradt román—magyar amatőr meccset le kell játszani. A két ország sportkapcsolatait azonban ezek a tárgyalások nem érintették, hanem ezt a pontot egy később megtartandó konferenciára tűzték ki.

Ezzel kapcsolatban felkerestük Luchide fotikárt, hogy rajta keresztül a közvélemény is megtudja, milyen stádiumba is jutott most ez az ügy. A sok konferenciából ugyanis — félő — már alig látszik ki a tulajdonképpeni lényeg.

A bécsi konferencia — kezdi Luchide — semmit nem változtatott az eddigi helyzeten, a két ország további futballkapcsolatait illetően. Vasárnap befejeztük a kupa-ügy tárgyalásait és mire délután 4 órakor rátértünk volna az apró konfliktusokra és a Ferencváros kolozsvári ügyére, hogy ezzel véglegesen elintézzük a felgyülemlett ügyeket, Pelikán dr. általános meglepetésre kijelentette, hogy neki egy félóra múlva indul a vonata, tehát nagyon sajnálja, de kénytelen elutazni. Azt nem tudta, hogy ezek az apróságok is most kerülnek sorra, amiket különben előzőleg tanulmányozni is kell és így ezt most halasszák el egy későbbi időpontra.

Természetes, ez ellen nem lehetett semmit sem tennünk, mert Pelikánnak a maga módja szerint igaza volt és így az annyi ideje húzódó román—magyar béketárgyalás megint elhalasztódott. En a magam részéről — folytatja Luchide — ezt nagyon sajnálom, mert eltekintve minden mástól, fölösleges költségeket csináltam az odautazással, amiben a konferencia rendezői a hibásak.

Annyit azonban megtettünk, hogy Pelikánnak átadtuk az összes aktákat, hogy legközelebbre már ezeket áttanulmányozhassa és így előre felkészülve tudjon elnökölni a vitás ügyekben.

A magyar—román konferencia időpontját március 18-ra tűztük ki Budapesten. Ez alkalommal lesz ugyanis ott a csehszlovák—magyar válogatott mérkőzés, amelyre Pelikán dr. is leutazik és így a társaság megint együtt lehet.

Április 9-én kezdődik a brassói labdarugó szezon

A brassói kerületi bizottság a napokban tartott gyűlésén megejtette a bajnoki mérkőzések tavaszi fordulójának sorolását. Az első forduló április 9-én lesz s ezen a napon a következő mérkőzések kerülnek sorra:

Sparta—Suburbii, IAR—Astra, Isvorul—Victoria, Olympia pálya. ACFR—Olympia, BMTE—Ivria. Városi Stadion. SMTE—Venus Sepsiszentgyörgyön, KSE—Gloria Kézdivásárhely.

Április 16-án: BMTE—Isvorul, Olympia pálya.

Április 23-án: IAR—Olympia, Astra—Ivria, Suburbii—Gloria, Városi Stadionban. KSE—Venus Kézdivásárhely.

Április 30-án: Gloria—Sparta, Olympia—BMTE, Astra—Isvorul, az Olympia pályán, Suburbii—Venus, IAR—Ivria, ACFR—Victoria a Városi Stadionban, SMTE—KSE Kézdivásárhely.

Szerkesztői üzenetek

Fundatia, Sepsiszentgyörgy. Legnagyobb sajnálatunkra így nem tudjuk a kért lapszámot megküldeni. Tessék megírni pontosan, hogy melyik lapszámban jelent meg a közlemény és akkor, ha abból a számból még van, küldhetünk egy példányt. — M. K. Szászregén. Nem olvasta Ön a Népujság közleményét, illetve nem jól értette meg. A hadiözvegy, ha ismét férjhezmegy, nem hadiözvegy többé és így természetesen nem veheti fel az özvegyi járulékot. — G. M. J. Brassó. Öntől két kérdést kaptunk. Az egyik kérdés: mit csináljon a házasságközvetítővel, aki becsapta, aki pénzt kért Öntől és a pénz ellenében nem csinált semmit, csak egy sereg címet küldött. A másik kérdése, hogy ha már annyi pénze benne van az ügyben, irjon-e a megadott címekre, avagy nem? Az első kérdésére nagyon hamar válaszoltunk, ne csináljon semmit, mert elveszti a pert. A házasságközvetítők bizony nem csinálnak egyebet, mint címeteket adnak. Ez a közvetítés, hogy férjért kereső leányt megadják a nőcélú kíváncsi fiatalemberek címét. A másik kérdésre azonban igennel válaszoltunk: irjon két-három címre, bátha? A házasságok, ezt Ön is nagyon jól tudja, nem az égből költöttek. Nincs kizárva, hogy valaki reagál, sőt valószínűleg is tartjuk, mert igazán értelmes és kedves levelet írt nekünk is, amiből azt a következtetést vonjuk le, hogy még kedvesebb és még behízelgőbb levelet tudna a „jövendőbelinek” írni.

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

APRÓHIRDETÉSEK

235-as francia cserépprések, hozzátartozó munkaformákkal eladók. A prések Jimbolian (Zombolya), a Treiszfele gyárban megtekinthetők. Felvilágosítással „Hercules” Rt., Dicsőszentmárton szolgálgál. 1403

Divatlapot
az
Elekes
hírlapirodában
rendeljen
Brassó-Járu u. 6

Szoba, konyha villanyvilágítással kiadó. Cim 1406. sz. alatt a brassói kiadóban.

Házhelyek

Bolonyában elsőrangú fekvéssel jutányosan eladók. Értekezni: Gross Fritz Brassó, Strada Voevodul Mihail 9 sz. Telefon 709.

Okos asszonyok

nem esnek kétségbe, ha kimarad a havi baj. Megmentést és új életet az én ezerszeresen kipróbált különlegességi szereim nyújtanak, még a legmakacsabb esetekben is. Szavatoltan ártalmatlan. W asszony írja Fr-ból: Az Ön csodás szere már egy óra múlva hatott. Isten után Önnek vagyok hálás! Forduljon még ma bizalommal hozzám és örökre hálás lesz. Ezer meg ezer köszönőlevél igazolja a sikert. Diszkrét feltűnésmentes széküldés C. A. JÜRS, Berlin W. 57/38 Alven lebenstrasse 21.

Agilis helyi képviselőt keres

vegyi gyár az ország nagyobb városában és vidéki utazókat jutalék ellenében ajánlatokat „Cipókrém” jellegre Rudolf Mosse Timisoara

Szöllőoltványokat, gyümölcsfákat

és egyéb faiskolai cikkeket szállít a legjobb minőségben az
AMBROSI—FISCHER & Co. R.-T.
Kérjen árajegyzéket! AIUD—NAGYENYED. Kérjen árajegyzéket!

MOST JELENT MEG!

Szerzője az ismert budapesti ideg orvos

DR. GARTNER PÁL

(a Steinherr—Fischl bűnöző orvosszakértője)

Lelkibetegségek keletkezése és gyógyítása

A 176 oldalas, vaskos munka tartalomjegyzékéből:
BEVEZETÉS A MODERN LÉLEKTANBA. (Az egyes lélektani iskolák. — Konfliktustan. — Az álomról. — A lélekelemzés általános emberi jelentősége stb. stb.)
A SZORONGÓ ÉS FÉLELMELI ÁLLAPOTOK KELETKEZÉSE ÉS GYÓGYÍTÁSA. (A szorongás. — Az iszony. — A lelkigyógyítás irányelvei. — Megőrüléstől való félelem analízise. — Hirtelen haláltól való félelem. — Térizony analízise. — Álmatlanság. stb. stb.)
KONVERZIÓS TUNETEK KELETKEZÉSE ÉS GYÓGYÍTÁSA. (Szervi tünetek, szervi elváltozás nélkül. — A lélek szervi beszéde. — Lelki eredetű szív-, gyomor- és bélbajok analízise. — Hipochondria analízise. — Dadogás analízise. — Az epilepszia lelki gyógyítása stb. stb.)
A SEXUALIS ÉLET FIZIOLÓGIÁJA. (A gyermek szexualitása. — A nő biológiai tragédiája. — A férfításadalom erkölcsi paradigmái.)
A SEXUALIS ÉLET PATOLÓGIÁJA.
FUNKCIÓZAVAROK FÉRFIÁKNÁL. (A normális potencia feltételei. — A külfönből fajtáju potenciázavarok. — Potenciázavarok analízise. — Alomértelmezés stb. stb.)
FUNKCIÓZAVAROK NŐKNÉL. (A nő szexuális fejlődése. — A frigiditás. — A hatalmi vágy szerepe a nő lelki életében stb. stb.)
A DEPRESSZIÓS ÁLLAPOTOK ÉS AZ ÖNGYILKOSSÁG LÉLEKTANA. (A melancholia és a gyászállapotok lélektana. — Öngyilkos analízise. — A halálösvény stb. stb.)
Kapható
Ára 117.— Lei.

Brassói Lapok Könyvosztályában

Kiadó, laptulajdonos. és nyomda: Grünfeld Vilmos és Tsai közkereseti társaság